ORDET FRITT.

Alla Svenska Canada-Tidningens prenumeranter äro välkomna att yttra sig i denna afdelning. Följande regler ha vi emellertid sett oss nödsakade att uppställa: 1. Skrif endast på en sida af papperet och med bläck. 2 Skrif så tydligt, kortfattadt och på sak gående som möjligt. 3. Undvik hätska utfall mot olika tänkande. 4. Anonyma uppsatser publiceras ej. 5. För i denna afdelning gjorda uttalanden ikläder sig redaktionen intet som helst ansvar. — Red.

EN JULAFTON I FÄNGELSET.

(Nedanstående poem är författadt på julaftonen 1915 i Kingston Interneringsläger af mr Fritz Kilman, om hvilken nämnes på annat ställe i dagens nummer).

Ack, hur dystert att sitta här
Inne i fängelsets cell!
Stjärnorna blicka så vänligt där
Borta i månljus kväll.

Men ack! För fången finns intet ljus,
För mig ingen stjärna mer ler.
När jag tog värfning i den canadiska armé
Stjärnan gick för mig ner.

Tankarna ilä till far och mor.
O, om jag vore hos dem!
Jag minnes den dagen liksom i går,
När som jag lämna' mitt hem.

I främmande land jag kom
För att söka min lycka där,
Men hastigt jag med en tysker i spektakel kom,
Och därför sitter jag här.

En högtidsdag i dag ingår.
Ack ja, det julafton är.
Mitt hjärta klappar af hårda slag.
Jag inne-får sitta här.

Och ingen vän som besöker mig,
Af alla jag är bortglömd.
Men hemma julgröten väntar mig,
Ja, vore den här blefve den snart tömd!

Ljufliga minnen jag kommer ihåg
Sen mången en munter julekväll.
Allt sedan jag uti vaggan låg,
Hvar julkväll jag varit så säll.

När julklapparna delades ut,
Jag nyfiket väntade då
Att öppna jag skulle få min strut
Och se hvad därinne låg.

En julklapp får jag, också i kväll:
En ostbit och två skifvor bröd,
Som hämta jag får uti min cell
Och spisa, blandad med tårar däri.

O vänner, låt mig säga ett varnings-ord,
Som fängelset mig hafver lärt:
Kriget förstör vår fosterjord,
Fördärfvar det vi har kärt.

Samt binder oss uti slafveri
Den som ägnar en tanke däråt.
Bryt ned krigsraseriet medan du är fri!
Det ångrar du ej efteråt.

För tänk huru mången som olycklig är
Och i fängelse försmäkta får,
Som intet ondt hafver gjort,
Men blott för krigslarmets skull.

FRÅN SULLIVAN LAKE, ALTA.

Den 13 mars, 1917

Ärade red. af S. C. T.:—I anledning af att eder tidning har kommit in på rätt taktik, enligt min åsikt, så insänder jag härmed $5.00 för resterande prenumerationsafgift. Öfverskottet torde införas för det kommande. För tre år sedan sade jag, att jag ej längre ville hafva S. C. T., emedan den icke förde min talan. Nu säger jag motsatsen. Jag erkänner eder vara opartisk och rättvis. Understöder red:s svar på P. A. Edquists föreställningar. Den förskräckliga drömmen, som pastor Edquist nämnde om, skadade ej mig, ej heller gagnade den mig. Huru lifvet blir efter döden, veta vi icke, åtminstone inte jag. Men att vi ha detta lifvet, veta vi alla. Då må vi först se till, att vi få en bit hvar af kakan, så vi icke gå under i förtid. Prästernas teori kommer alltså in i punkt två, om den afser att höja moral och bildning. Om den däremot understöder fanatism, tror jag att den är fördärflig.

Oscar Stridfält.
Sullivan Lake.

PRÄSTERLIG INTOLERANS.

Svenska Canada-Tidningens redaktör fick en allvarsam skrapa på ett af dessa s. k. "unionsmöten" söndagen den 18 mars. Det var isynnerhet pastor Östling som visade sin "kristliga" fördragsamhet genom att hudflängz och nedsvärta Svenska Canada-Tidningens populäre redaktör. Många af oss som voro närvarande på detta möte, (hvad hade vi egentligen på galejan att göra?) må uttala vårt högsta ogillande af pastorns utfall mot redadtör Brown. Men någon skada är ju ändå inte skedd. Sådana små gläfs från präster tjäna endast till att göra Svenska Canada-Tidningen och dess redaktör ännu mera omtyckt och populär bland den tänkande skandinaviska allmänheten.

Winnipeg, 20 mars, 1917.

Flera närvarande.

Namnen på dem, som insändt ofvanstående, finnas till påseende å denna tidnings redaktion. — Red.

TILL P. A. E.

I S. C. T. för den 7 mars ser jag att P. A. E. blifvit förtörnad på min dröm. För det första vill jag, att red. skall vara fri från allt ansvar, vare sig det är drömmare, affällingar eller en Herrans tjänare, som skrifver i Ordet Fritt, och när jag satte min dröm i tidningen tvingade jag ingen att tro den, ej heller vill jag att någon ska' ta den så hårdt, att han måste lida af det själf. "Det är en studerad hädelse mot Gud", säger P. A. E. Jag har hört mycket från prester, men jag har ej hört någon än som har varit allvetande. Men så synes det vara i detta stycke. "Det behöfves att vara en svensk stackare att begå den mörkrets gärning", säger P. A. E. Jag hade aldrig trott en en lärd, studerad, hyfsad och upplyst man skulle få fram så vackra ord om svenskar. När ni, som ni säger, är en Herrans tjänare, och ni trott att min dröm varit en lögn, skulle ni sagt: "Gud hjälpe denna man, att han ej går förlorad". Det hade varit en heder. En affälling, säger P. A. E. Det säger ingen om han ej själf varit den "som gifvit sig i den ondes våld". Mätte dessa papper hjälpa eder, som ni skref, i edert långa bref, så att ni ej behöfver tillbringa eder evighet i sällskap med affällingar, ystra kvinnor och det frisinnade packet. Till sist vill jag säga till P. A. E., att jag älskar honom lika högt som någon annan människa. Och då ni vet, att min dröm var en lögn, så försök att glömma den så fort som möjligt. Vänligen

C. E.

FRÅN BOORING, OREGON.

Mars 13, 1917

Eftersom ordet är fritt, så skall jag skrifva litet om Oregon, hvad jag har sett och tror om detta land. Det är bra för gammalt folk, som ha litet att lefva på. Men för de unga är det inte bra, ty det är för mycket folk här, som vill ha arbete och det är litet beta'dt. Och hvad beträffar farmning, så är det bättre i Alberta, Canada. Det är inget paradis, hvart man vänder sig så är det krig, och de unga gå hit för krigets del. Men det är lika osäkert här. Här hör man om krig hvarje dag. Så det ser ut, som om det skulle bli världskrig af till slut. Det är orätt, att styresmännen skall ha all makt i sina händer att göra som de vill. Det skulle vara så, att folket kunde säga sin vilja, och styresmännen fingo rätta sig därefter. Då tror jag att det inte vore krig längre. Hur illa en regering än ställer till i landet, så får folket vara nöjda med det. Om de än se nöden och döden framför sig, så måste de ta det som det kommer. Ty vi ha våra styresmän såsom en konung och glömmer vår konung i höjden, som skulle vara vår frid på jorden. Så älsken vår Gud i höjden och frid på jorden. Detta är nästan glömdt. Därför faller vi nu i straff för syndens skull. Kanhända att tiden är inne att han skall hämta de sina, så låtom oss vara vakna och lefva så att vi äro redo när han kommer och kallar oss till de sina.

Jag får nu sluta för denna gång med en hjärtlig hälsning.

E. A. Lindholm.

ETT HEMFRIDSBROTT I DUBUC, SASK.

Ärade red. af S. C. T.:—Vill bedja om plats i eder goda tidning för några ord.

På kvällen mellan 8 och 9 den 15de sistlidne mars ankommo till E. N. Forsbergs hem en stor skara män och kvinnor och togo herravälde inom dess väggar, männen kommo in i diningrummet, där samtalet snart var i full gång om världskriget och dess mentiga följder, under det att kvinnorna togo köket i anspråk med kaffekokning, i långa banor, men snart hade vi även kvinnorna i diningrummet och lade beslag på bordet, hvilket de belastade med allt möjligt välsmakande i matväg. Sedan de framsatt den välsmakande kaffetåren uppträdde en af sällskapet och begärde ordet för att förklara anledningen till deras beteende. Hans tal var i hufvudsak följande: Såsom föräldrar till söndagsskolbarnen hafva vi samlats här för att visa vår tacksamhetskänsla till söndagsskollärarne E. N. Forsberg, Signe Freed och Maria Forsberg, för deras flit att undervisa våra barn i kristendomens grunder. Vi kunna inte med pengar mäta, hvad det innebär för det uppväxande släktet att i barnaåren inhämta kunskap i Guds ord, och vi äro förvissade om, att de frön som sås i barnens hjärtan i söndagsskolan skall lända till välsignelse för både tid och evighet. Visserligen hafva vi bildat en klass af Barntemplarorden, men vi äro dock medvetna om, att utan kristlig undervisning vi fostrar våra barn till civiliserade hedningar. Det är därför vår önskan, om ock arbetet synes mången gång tröttande, våra goda lärare inte må förtröttas utan fortsätta som hittintills. Vi bringa härmed eder vår hylning och tack.

Sedan vi alla rikligen försett oss med alla de läckerheter som framsatts, fingo vi alla tre hvar sin värdefull present. Nu följde tal af flera, med omväxlande musik och sång tills långt fram på småtimmarna, då sällskapet upplöstes och hvar och en for hem till sitt. Denna högtid är nu ett minne blott, men ett sådant som sent skall glömmas.

Vi bringa härmed vårt hjärtliga tack till alla, som med sina uppoffringar bidragit till allt som kom oss till del vid denna högtid.

På söndagsskolans vägnar,

E. N. Forsberg.

Dubuc, den 17 mars, 1917.

DEN URGAMLA DYGDEN.

Jag är ingen kyrkmänniska, och kan knappast bli, när man läser sådana själfgjorda foster som pastor Edquists moralpredikan. Han vill framhålla, att han, prästen, är själfva rättesnöret. Det är ju hans yrke, som han tror att alla böra följa, men den tiden är nog gången och kommer aldrig åter. Pastor Edquist kan nog göra sitt allra bästa med att gifva Darwins och hans företrädares lära dödsstöten, men själf förstår han endast den gamla Mosemyten, och en af eder församlings allra trognaste har berättat mig, att ni präster har äfven funnit saltstoden af Lots hustru, men att saltet användes endast vid högtidliga sammankomster. Den där drömmen läste jag icke, men var den mer fanatisk än lyktändarens bref, har den knappast kommit i tryck. Hvad pastor egentligen betyder här i landet är svårt att veta. Här ha vi da haft så att säga landsvägsriddare mer än en gång till pastor, som spelat på danser, biljard, frälst ensamvarande fruntimmer o. s. v. Men det stöter ögat, om någon herde ser sitt namn i tryck för begångna ogärningar. Emellertid, den som ej tror på prästens fullkomlighet, bör hafva samma yttrandefrihet i en tidning som själasörjaren. De äro själfva, på få undantag, absolut odugliga som tidningsredaktörer. Hvad Edquists forskning beträffar, är den väl endast känd af hans får och berör den snart 4,000-åriga historia, eller myten, som Moses omskref från Egypten och Babylons sägner och myter. Historien är nog så enkel, som ni säger, så alla förstår den. Den tidens präster visste nog ej hur stor jorden var, ty världsskapelsen var nog för invecklad för dem. Men skapa ett fullkomligt syndfritt människopar som genom syndafallet försämrades, det är prästpåfund. Utvecklingsläran är mer naturlig och bevisad. Men prästen har alltid motsatt sig all forskning. Galilei, som på 1500-talet utgaf läran att jorden var rörlig, utsattes för tortyr. Sammaledes nu, om pastor Edquist hade makt, dref han nog igenom sin tro med våld, både Mose skapelsehistoria och lagen. Lagen är nog den mäst lockande för prästen: tiondedelen af jordens afkastning och hälften af allt krigsbyte m. m. Ja, gif oss hvad oss med rätta tillkommer, hörde jag en herde säga en gång. Pastor Edquist åberopar de kristnas ståndaktighet, däribland Luther. Men han glömmer vidskepligheten. Alla häxor skulle utan förbarmande brännas på bål, och Luther och den tidens präster voro riktiga mästare i hexprocesser. I Elsas och Lothringen var knappast en fläck, utan ett bål var rest. På käringberget i Dalarne på Kari den XI:s tid brändes åtta bål; gamla orkeslösa fruntimmer voro mest utsatta. Den store reformatorn Rosseau blef af prästerna jagad likt ett vilt djur, men nu hvilar hans stoft bland de kungliga i Paris. Och om all öfverlist är af Gud, så har han riktigt fina styrpinnar. Jag tycker pastorn borde gråta, när han talar öfver sådana kapitel. I norra Sverige är en sekt, som kallas Lästadianer, och gudstjänsten består mestadels i att gråta och tjuta. Och som jag kan förstå, hör pastorn till den sekten.

J. E. Larson,

Sedgewick, Alta.

NÅGRA ORD OM ENGELSMÄNNEN.

Falun P. O., Mars, 1917.

Ärade red. af S. C. T.:—Tager mig härmed friheten att sända eder ett urklipp ur "The Prim Rose", en "Home Page" af "The Family Herald and Weekly Star". I urklippet förekommer bl. a. följande: "I think the Swede ranks first as the most objectionable Alien, for he truly hates the Briton. While living in snug comfort in our midst. Nor does the Swede hide the fact. He will tell you how he likes the German, and wishes to see Germany victorious. Now readers, you can prove these statements wherever you meet the Swede. Just get his sentiments, and you will find the truth, if probe deep enough." Så lyder hufvudsaken i denna lilla patriotiska artikel. Insändaren vågar visst ej sätta sitt namn under den. Canadas deltagande i världskriget är kanhända ej vidare omtyckt af Canadas svenskar, men uttrycket "he truly hates the Briton", går väl något för långt. Jag tror ej svenskarna hafva något särdeles hat till engelsmännen. För det menas väl dem, emedan en canadensare ej tycker om att bli kallad en Briton. Men den svenska arbetaren här i Canada har bästa grunder för ett djupt förakt för engelsmannen. Läggande till sides allt språk om kriget, så ha de ändå sina skäl. Engelsmännens öfversitteri och högmod, hvartill kommer att de bära sig åt som om de voro öfverlägsna den svenska rasen, har en dålig inverkan på svenskarna. Och deras ofta upprepade påstående att de äro de enda hvita människorna, kan ej emottagas med annat än hånlöje. Engelsmännen i Canada däremot hata svenskarna, ty orden "I am a Swede" är en lösen för arbete, och naturligtvis tycka de ej om att blifva "turned down", när en svensk blir antagen. Vi behöfva ej gå tillbaka mer än 12—13 år, så kan vi hafva i åminnelse, huru engelsmännen voro omtyckta här i Canada. Då platsansökaffningsbyråerna behöfde folk, så satte de som vanligt ut en "notice", men det stod mestadels att läsa med understrukna bokstäfver: "Englishmen need not apply". Men nu har den imperialistiska krigshumbugen slagit ut sin ros, och efter hvad man hör och ser, så kommer det att taga mer än en frostnatt att döda den. Pressen bjuder på det värsta. Och om någon svensk i välmening söker rätta deras snedvridna tankegång, så finner han snart ut sitt misstag. Och ve honom, om han säger något, som stöter sig emot det patriotiska. Majoriteten af Canada-svenskarnas mening om Canadas deltagande i världskriget är ju ett välbekant faktum. Själf är jag ej prenumerant på S. C. T., men har ändock läst den regelbundet, och får härmed uttrycka mitt beröm för dess hållning i dessa beska tider, när man löper risken att blifva kallad för förrädare, om man hyser andra åsikter än dem som äro föreskrifna af Canadas styrande hjältar.

Med högaktning,

E. S. Sjögren.

"SOCIALISM OCH RELIGION".

Det ordas icke så litet om dessa båda begrepp för närvarande. Och det känske icke är af säredes liten betydelse.

Svårt är dock att få klart för sig om, hvad socialism är för något. Om undertecknad förstår det något så när rätt, så skulle det vara att predika en sällskapslära och i praktiken att komma tillsammans för att ha roligt. Och nu är ju sådant godt och väl, så långt som det låter sig göra, om man blott kommer i godt sällskap.

Men på jorden äro förhållandena sådana, att man icke till det utvärtes lifvet får tid till att sällskapa hela tiden; utan man behöfver minst fem sjundedelars arbetstid i ensamheten, så att icke allt för mycket arbete måtte bli ogjordt.

"Äh, huru barnsligt", säger någon: "Med socialism menas ju en sådan rörelse som afser allmänhetens välmåga och som arbetar därför."

Nåväl, om så vore, då skulle ju socialismen vara någonting särdeles godt. Men det synes dock, som skulle det fordras mera "individualism" än socialism till att föra allmänheten till välmåga. Ty det förblifver dock ett faktum, att socialismen aldrig kan framföra så mycken energi till produktion och kultur som individualismen förmår åstadkomma.

Själfva socialismens idé är nog, att allt går ut på lek. Eller föreställa sig icke socialisterna, att allt skall blifva så lätt och lekfullt, om det blott blir "socialism". Jo, det blifver nog en lek, i hvilken alla drönare och arbetshatare skulle försöka att få sin lott af det goda utan arbete och utan penningar. I det familjära lifvet är det ju vanligen så, att den starkare eller åtminstone öfversittaren, säger till en annan: "Gör du det", eller "det kan ju du göra". Ja, detta ligger så i sakens natur, att inga bevis behöfvas, annars kunna de nog gifvas. Hvad vi däremot behöfva är, att kapital och fattigdom möta hvarandra på halfva vägen till sådan enhet, så att hvarje individ erhölle sin proportionella del i allting och måtte kunna stå på sina egna ben och icke på en annans!

Hvarför icke tillmötesgå hvarandra med öfverenskommelse till att få det med arbetsförtjänst och med produktionlivitet och med anslag till alla slags förbättringar, såsom det är med postverket, järnvägarna och folkskolorna, uppbäras medelst jämnlikt deltagande af hvarje individ, och hvilka inrättningar hvarje individ har samma rättighet och frihet att göra bruk af, och det efter sin förmåga och sitt eget behag föruton att de försumliga med hänsyn till bruket af skolprivilegierna något påtryckas att uppgifva sin försumlighet. Och hvarför skulle icke arbetslöner kunna regleras efter samma jämnlighetsmetod? Och hvad skulle hindra jämlikhetspriser på produkter efter prisernas basering på kostnaderna då skälig ersättning gifvits för såväl arbetet som för bruket af verktygen och produceringen? Och hvad skulle göra det omöjligt att få jämnlika priser på råmaterialer, baserad på åtgång och tillgång? Intet skulle hindra, om det blott vore tillmötesgående. Det kunde ju också vara jämlikhet uti att betala krigsskulder och soldatpensioner såväl som också andra nationalskulder och assuranser genom att den rike betalar samma procent på hvarje dollar af sin rikedom som den fattige. Och på alla inkomster genom vinster på krig och på rusgifvande drycker skulle betalas dubbel beskattning efter samma jämlikhetsmetod! Troligtvis vore det icke heller öfverflödigt att hafva jämlika tillbuterlagar emot krig och dryckenskap!

Det blefve kanske icke då så mycken lek genom "allianser" och "truster" som för det närvarande. Men nog blifver det ett mera hälsosamt allvar till hvarje individs större makt och bättre utveckling. Därför: Lefve individualismen! Men den goda socialismen må väl vara dess tjänarinna! Men hvad vi behöfva få bort, till mänsklighetens bästa, är de blodsugande kombinationerna, såsom den socialistiska marknadsbörsen och all dylik graverande spekulationsmöjlighet på både nationers och individers bekostnad, tillika med alla rofgiriga mellanhänder, som endast vilja göra vinst både till folkens och ländernas ruin.

En sådan regeringsform vore nog mera biblisk och i öfverensstämmelse med den sanna religionen (d. ä. Gudsgemenskapen) än någon socialism kan vara. Vi må sedan kalla en sådan regeringsform antingen vi vilja "individualism" eller "reciprocitetsindividualism". Det betyder ju ändå inte så mycket, blott vi kunde få en ömsesidig samverkan till att göra slut på allt för mycken stöld och röfveri och mord, som går i svang så vårdigt i dessa onda dagar. Och vi behöfva nog köpa tiden därför!

Och blott vi icke vilja söka allt för mycket fel hos den sanna religionen, kristendomen, med judendomen innesluten däri, utan i stället söka att följa kristendomens bestämmelser och idéer, så skulle det nog gå att få allt styrdt till det bästa!

K. J. B.

HEMMETS ALTARE.

Får jag skrifva en bit om hemmet kanske? Vill någon läsa mina tankar öfver detta lilla ämne? Jag önskar det vore möjligt att locka fram varma känslor för hemmets lilla värld. Jag ville förmå kära far och mor, bror och syster också, att ta bättre vara på det allra ljufvaste, som döljer sig inom hemmets fyra väggar.

Att alla poeter diktat så många versar om detta hjärteämne såväl som om modern i hemmet, afskräcker mig icke, ty mina tankar flyga ej så högt, jag ämnar ej bestrida deras skönhetsideal.

I dessa tider, då vi tvingas att tänka stora världstankar, då världsmakter skjutas fram som brännpunkter i nuets evolution, glömmes lätt, att hemmet är civilisationens hufvudkälla, att hemmets ande sätter sin prägel på samhället. Hvad den lilla familjekretsen är i dag, det blir staten i morgon. I hemmet växa barnen upp, det dagliga lifvet där ger färg och form åt barnens tankar och karaktär. Hvad en människa tänker, det är hon. Efter hemmet formar sig staten. Äro hemmets inflytelser på barnasjälen såsom frätande syre, så blir staten snart nog såsom en vanställd gubbe, men äro dess inflytelser rena, ädla och helgande, så måste staten bli frisk och stark och vederhäftig, den kan då fatta sitt ansvar och har omutlig vilja att fullgöra det till allmän välfärd. Det är icke möjligt att öfverskatta detta hemmets inflytande. Skall någon ändring till en tingens bättre ordning någonsin komma till stånd, så måste början ske i hemmet.

Många fäder beklaga med all rätt statspolitikens ruttenhet, och de vore villiga att vara med om att bränna på bål en hel massa af statens onde tjänare, sådana som suga blodet ur samhället och lefva blott medan arbetarens knän digna under alltför tunga bördor. Men vi glömma lätt att dessa pänningjudar och nöjets gunstlingar äro söner, som fostrats i vår tids hem och skolor. Och våra samhällen ha vält dem till sina förtroendemän, sina representanter på det ena eller andra området. Dessa herrars enskilda lif och offentliga handlingar måste reflektera på hemmen. Af frukten känner man trädet. Får gossen och flickan hemma, i skolan och i sällskapskretsarne det intrycket och den föreställningen, att pänningen och nöjet utgöra lifvets mäst eftersträfvansvärda skatter, må ingen förvåna sig öfver att mannen blir en vampyr och kvinnan ett troll. Sådana trifvas bäst där vinet flödar och där yrande dansen trädes. Och dessa äro materialismens blomsterbarn.

När vi beklaga oss öfver det hutlösa i mångas affärsmetoder, ta vi oss tillvara att inte sämma tendenser tränga sig in i våra hem och slå rötter i barnasjälen och ungdomssinnet? Det är nog inte möjligt att helt trygga det uppväxande släktet emot de sinnliga inflytelser, som en fördärfvad omgifning utöfvar, men det måste vara värdt att försöka. Om rena seder, ädla tankar, arbetsamhet och trohet i det minsta utgöra hemmets mönster, så väpnas därmed det unga sinnet emot förföljelsen.

Hemkänslan kan sällan här i landet bli så fast och inflytelserik som t. ex. i Sverige, och i de stora städerna är det vansklig att i detta hänseende än på landsbygden. Hyresfolk flytta ofta och hemmet är oftast så kringrändt af andra bygnader, att det alls inte kan göra något egendomligt, kärt och outplånligt intryck på vare sig barn eller föräldrar. Utelif, förströelser, klubbar, teatrar och allt möjligt hjälpa till att förflyktiga hemmets roliga inflytande. Och så finns det inte nog tid i denna feberheta brådska, och kanske heller ingen lust hos de flesta, att öfva något andligt, andarna sämmansmältande inflytande. Husfadern har inte lust eller saknar han mod, att vara präst i sitt hem, han söker icke genom regelbunden andakt, att väcka barnasjälen till aktgifvande på det, som hör Gud till. Barnen gå därigenom miste om en andlig näringskraft, som de ha behof af, och deras fostran blir bristfällig eller ensidig.

Vi läsa i historien, att folken långt bort i hedenhös hade sina husgudar (penates) för hvilka husfadern offrade, och han lärde barnen att vörda dessa gudar. Dessa fäder försummade icke heller de offentliga afgudahusen. Hemmet hade sitt altare och pagodan hade sitt och intetdera fick vara ovördadt. Hedningarne ha det vackra och hälsosamma medvetandet, att människan behöfver mer än mat och kläder, hvila och arbete. För dessa naturbarn är det afgjordt, att den store anden har välde öfver timliga ting och meddelar af dessa åt dem, som äro trogna i sin gudsdyrkan. Deras begrepp äro väl dunkla, men bära dock vittne om ett sökande efter sanningen. Och de äro den närmare än vår tids affallna kristna.

I många s. k. kristna hem har all gudsdyrkan skaffats ur vägen. Någon stilla, helgad stund, då bibeln läses och bön öfvas, finns icke där. Kristna hem och intet altare! Döpta barn, som aldrig få se en skymt af himmelen i hemmet! Från hvilken höjd ha vi icke fallit! Allt annat skönt och ädelt kan icke fylla altarets plats i hemmet.

Då vi i hemmen icke fostra kristna medborgare, hvarifrån skall staten få män, som skipa lag och rätt med ovåld eller oegennyttigt? Egennyttan tränger undan all besinning. Från gudlösa hem sprider sig fördärfvelsen till hela samhället och olyckan är sedan snart framme. Om Israel kunde det sägas: "Vårt folk varder aldrig straffadt, och svärd förmår intet emot dem, med mindre de hafva syndat emot sin Gud". Vårt svenska folk har syndat emot sin Gud, då det från hemmet utträngt den djupaste, starkaste och skönaste andekraft, som kan behärska ett människolif. Vi äro i dag ett sjunkande folk trots förställning och skryt. Löjet må krusa våra läppar i dag, men i morgon då döden griper oss, skola vi säga: "Farväl du sol, som gjorde min barndoms himmel så ljus och skön. Jag ser dig aldrig mer!"

Huru sköna voro icke de kristna hem, där bönesinnet gaf åt lifvet sitt sanna värde och sin rätta riktning! Huru lyckliga voro icke barnen, som i hemmet fått lära sig att älska Gud öfver allting och sin nästa som sig själf!

P. A. Edquist.

NÅGRA REFLEKTIONER.

Ärade red. af S. C. T.:—Sänder härmed en dollar för tidningens fortsättande år 1917. Och om tillåtelse och rum gifves, beder undertecknad om plats i Ordet Fritt för nedanstående. Någon synes nu och då kasta sina tankar öfver det här förfärliga kriget, och det undrar väl ingen öfver. Men ingen synes tänka på hvad slutet skall blifva eller hvad mening det ligger i detta slaktande. Nog borde folket börja rannsaka och se hvad som är å färde, när inte de ledande förstår något. Ja, vi vänta det icke heller. De ha så bra som de ha det, och är det någon som "sticker upp" till folkets fördel, så är fara för lifvet från den makt som skall störtas ner. Men Gud har aldrig användt några millionärer för sina ärenden. Icke heller någon skollärd. Mästaren (Kristus) hade bara fattiga fiskardrängar, och det synes icke någonstädes i skriften att de försökte tigga ihop pengar och göra honom till millionär, som nutidens modärnt religiösa göra. Ordet religiös härledes sig från ordet religion, och under en religion kan hvem som helst vara. Och detta emedan de ha en annan Jesus, en annan ande och ett annat evangelium och en treenig Gud, som aposteln säger. Under dessa omständigheter står världen nu, och de beder hvar och en till sin gud om framgång och seger på slagfältet.

Belsasarfästen var höjdpunkten och markerade Babels, det första världsrikets, fall. Den var härlig i prakt och alla läckerheter. Hvad uppfinningsrika arbetare förmådde åstadkomma dukades för adlade damer och herrar, men medan de på hofvet fästande njöto som bäst af musikens ljufliga toner och det porlande vinets inspiration, skref en himlens hand på väggen följande ödesdigra ord: "Gud har räknat ditt rikes dagar och gjort ända på det. Du är vägd på en väg, och befunnen för lätt. Ditt rike har blifvit styckadt och gifvet åt meder och perser." Samma natt blef Belsasar ihjälslagen redan medan Guds domstjänare David kungjorde den fästdruckne konungen med sällskap Guds beslut slog hämnaren staden och tillintetgjorde hela riksglansen. Detta är nu skrifvet dem till varning som säga sig tro på Gud Men trots allt detta och en af spekulanter skapad svår nöd, tränger de fattiga i alla land, gå nu de s. k. frälsta Guds barnen i teten för fästlifvets fullkomnande i tempel och palats. Nu är nog kortleken syndens lusta betryggad, tills Uppb. 18 träder fram på scenen. Men fäst och nöjesperioden när nu sitt slut, ty Babel under tiden skrider ock mot sitt fall. Nu är dess tid till ända, dess riksmakt sjunker ned, och när den helt är fallen, så faller kyrkan med. Det är på hennes tinnar de höjts till himlen. Tänk! Babels gamla gudar, de räknas än i tre. När profeten Esaias hörde Herren tala och säga: "Hvem skall jag sända, hvem vill vara mina budbärare?" då sade han: "Gå åstad och säg till detta folk: Hören alltjämt men förstår intet; sen alltjämt, men förnimmer intet." Men han frågade: "För huru lång tid, Herre?" och Herren sade: "Till dess att städerna blifva öde och utan invånare, och husen utan folk; till dess att fälten ligga öde, och till dess att Herren bortför folket i fjärran land och ödsligheten blifver stor i landen." (Ésala 6: 9.) Då förstår vi att regnet har upphört och då rämar boskapen. gräset är borttorkadt och inget vatten finnes att dricka På den tiden har Mikael trädt fram, den store fursten, som står såsom försvarare för det folks barn, och då säger han att det skall komma en tid af nöd, hvars like icke har funnits, allt ifrån den dag, då människorna blifva till ända till den tiden, inför denna händelse står världen aldeles okänd i dag. Men då skulle himlarnes rike ge lifstecken och varsla om änden. De våldsamma ha rifvit till sig riket och bjudningen, så att om vi fråga: "Hvar är Kristi brud?" så svaras från hundratals andliga korporationer, aldeles oförenliga med hvarandra: "Här är hon!" Ett hus, som är så söndradt mot sig själft, kan icke hafva bestånd, men nu efter 79 års dragningstid äro de själfva lika sömniga, trots alla väckelser och påstötningar från profetians tjänare. Vid midnattstid, när det är som mörkast med afseende på Jesu uppenbarelse, kommer ett anskri eller härskri, som väcker dem. Både visa ock fåvitska skaka sömnen af sig. Hvad betecknar härskriet? Världskrig! Detta är nu för handen. De bjudnas stad skall förödas, deras helgedomar jämnas med marken, ty så ha de gjort med Kristi tempel och Jehovas folks städer. Denna förödelse kom plötsligt. Är 1914 började världskriget med 12 krigsförklaringar följande tätt på hvarandra. Världskriget berör alla folk, och de dräptas stad males så småningom ner i gruset. Ordet stad omfattar alla städer, hvilkas ande beskrifves i Uppb. 18 kap. 1 kap. 16 och 19 säger Gud att Babylon omfattar alla folkens städer. Många städer äro redan utstrukna ur verkligheten, men ännu har icke Kristus sändt sitt ultimatum. Därmed drages lien på skyn mot otrons värld. Men Guds här löses genom Babylons fall. I Matt. 13—30 påpekar han huru under sömntiden en del vakna tjänare i nitälskan för himlarnas rike som trampas ned af väldsverkarna, kalla husbondens uppmärksamhet till den falska sådden i den andliga åkern, men de få ej makt att rycka upp den förrän världens ände inträder. Vid den tiden har ogräset förenats i knippor och skördemannen blir då befalld att gå och samla hvetet i ladan, hvilket har till följd, att knipporna bindas samman med fariseiska band. Detta visar sig nu på himmelrikets åker. När vingårdsarbetarna, de olärda fiskarne, drifna af profetians ande, med det direkta budskapet om Guds rikes upprättande på jorden. Det är just mot dessa budbärare, som förföljelsen uppväckes af dem som kalla sig Kristi brud eller himlafarare. — När man läser igenom Ordet Fritt, så ser man de olika tänkanden eller meningar, som där råder. En del tror sig härstamma från apsläktet. Nog är det förfärligt, hur lågt ner en del människor ha kommit med sina idéer! Den som har den tron, är det bäst för att han går dit där aporna vistas, för de föra då icke krig f. n., och icke äro de så blodtörstiga, som människorna nu för tiden äro. Därför talar symbolerna i skriften om människans vilda rofdjursnatur och därför är slaktardrängarna högre aktade nu för tiden än annat folk i alla riktningar, och den som kan vara riktigt grof, han får ett märke af vilddjuret som belöning för sin tapperhet. — När de nu komma så långt, att Konstantinopel faller, så tro de att målet är vunnet med turken, så de ställer till en stor fäst. Men om nationerna visste, huru vådligt detta företag vore, hade de lämnat turken i fred. Tänk tre hundra millioner muhammedaner, ett förfärligt folk, men de utför då hvad som är sagt de skola utföra vid ändens tid, slututvecklingstiden för Babel. Att ingen tid är mer för dess fortsättning är slut. Och hvad skall då ske? Jo, riket under hela himmelen skall rengöras från förtryckare och paradiset upprättas och gifvas åt den högstes heliga folk. Men en strid på lif och död. Paulus säger att han icke hade strid mot kött och blod, utan mot herradömen, mot väldigheter, mot världsherskare, och han säger äfven att han hade kämpat mot vilddjuren i Efesus. Träden fram, I folk, och hören! I folkslag, aktén härpå, och hören allt hvad på den är: ty Herren är vred på all deras här. Han gifver dem till spillo, han öfverlämnar dem till att slaktas. Ja, en Herrens hämndedag är här. — Det var du, som sade i ditt hjärta: Jag vill stiga upp till himmelen, högt öfver himmelens stjärnor. Där hade förelagt sin tron och gjort sig lik den högste. Därför säger Gud: Nej, ned till dödsriket måste du fara. Ja, det står äfven att dödsriket störes, när det måste mottaga dessa förtryckare, och emedan de hafva utgjutit heligas och profeters blod, har han ock gifvit dem blod att dricka, ty de äro det värda. Och detta flyter de i nu.

M. C.

Winnipeg, i mars, 1917.

NÅGOT OM BERÖMDA NATURFORSKARES (under 19:de århundradet) STÄLLNING TILL MATERIALISM OCH KRISTENDOM.

Mången torde förundra sig öfver, att undertecknad inlåter sig på ett sådant ämne som det ofvanstående. Jag vill därför strax i början förutskicka den anmärkningen, att jag ingalunda tror mig äga någon särskild förmåga att behandla det eller besitta några kunskaper som ej hvem som helst som intresserar sig därför kan tillägna sig. Men jag har funnit att ehuru den sak är rätt mycket afhandlad, råder dock stor missuppfattning, för att icke säga okunnighet, därom.

Det är mycket vanligt i vår tid att få höra det påståendet, att den vetenskapliga forskningen skulle stå i strid med kristendomen och dess hufvudläror, tron på en personlig Gud, ett lif efter detta, nödvändigheten af frälsning från synden o. s. v. Vetenskapsmännen skulle således, emedan de äro vetenskapsmän, förkasta dem och blott okunniga och oupplysta personer tro på bibelns hufvudläror och ej vara materialister.

Dessa åsikter spridas vidt och bredt, i flygskrifter, i tidningsartiklar, i tal och hvem som helst, som tror sig vara kompetent att sätta sig till doms öfver bibeln och dess läror. Ja, det är ej ovanligt, att personer tala vitt och bredt om bibelns motsägelser och dens orimliga läror m. m., personer, som då man går dem litet närmare in på lifvet ej äga någon kunskap alls om bibeln eller hvad den lär. Ja, de kunna vara så okunniga, att de t. ex. söka Uppenbarelseboken i gamla testamentet och Josua bok i nya, och då man uttalat sin förvåning därom, förklara de helt enkelt, att de ej läst i bibeln sedan sin konfirmation. De äro således eftersägare af några påståenden de hört, men veta för öfrigt litet eller intet af bibeln och dess innehåll. Hvad skulle sägas, om jag t. ex. satte mig till domare i, säg astronomi, och så när allt kom omkring, aldrig studerat det ämnet, ja, hvad mer är, aldrig sett i en bok om astronomi sedan jag lämnat folkskolan? Man skulle naturligtvis tro, att jag ej var fullt klok.

Vetenskapsmännen äro vanligen försiktigare. De uttala sig annorlunda, såsom vi skola få se. Herman v. Helmholtz, upptäckaren af "varmeteorien" och lagen om "kraftens bestånd", död i Berlin 1894, säger: "En försiktig naturforskare vet ganska väl, att han, därföre att han blickat något djupare in i naturprocessernas invecklade lif, alls icke är ett spår mera berättigad att uttala sig om människosjälens natur än hvarje annan människa."

Det är emellertid ej min mening att genom naturforskarnas uttalanden söka bevis för eller emot kristendomen Den kan ej med vetenskapen bevisas, liksom ej heller nedgöras. Den troende har i sin personliga erfarenhet inre bevis därför enligt Jesu ord (Joh. 7: 17) och för den utomstående är kristendomens sanning uppenbarad genom sina frukter i världen. Men hvad vi ville visa, det är, att icke studiet af naturvetenskaperna leder till materialism eller förkastandet af kristendomen, ity att så många af de mest framstående under tidernas lopp varit troende kristna. Vi erinra här om Kopernikus, Galilei, Kepler, Newton, Leibrutz, Linné, såsom exempel. Att andra varit materialister veta vi, och önska ej fördölja. Det är på det området, likasom på andra områden. Det finnes bådadera. Det finnes troende affärsmän, handt